

Kökten Gelen: Gelibolu Yarımadası Zeytin Çalıştayı: 20-21 Eylül 2025

1. Çalıştayın Amaç ve Kapsamı

Bu çalıştay, Gelibolu Yarımadası'ndaki geleneksel zeytin yetiştiriciliği pratiklerini kayıt altına alarak, bu bilgilerin günümüz iklim koşullarına ve çevresel zorluklara adapte edilmesini sağlamak amacıyla düzenlenmektedir. Çalıştayın temel hedefi, bölgedeki zeytin üreticileriyle bilimsel uzmanları bir araya getirerek, zeytin yetiştiriciliğinde kuşaktan kuşağa aktarılan geleneksel bilgi ve yöntemlerin sürdürülebilir tarım pratikleri ve iklim değişikliğine uyum stratejileriyle nasıl bütünleştirilebileceğini tartışmaktır.

Bu kapsamda çalıştay, zeytin yetiştiriciliğinin yalnızca bir tarımsal faaliyet olarak değil, aynı zamanda yerel toplulukların kültürel kimliğini şekillendiren, toplumsal dayanışmayı güçlendiren ve bölgenin biyolojik çeşitliliğini destekleyen bir unsur olduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalıştay, zeytin yetiştiriciliğinin Akdeniz kültür tarihindeki merkezi rolünü vurgulayarak, antik dönemlerden günümüze uzanan sürekliliğini ve bu mirasın korunmasındaki önemi bilimsel bir çerçevede ele alacaktır.

Çalıştayın konu başlıkları şunlardır:

- Zeytinin Akdeniz hafızasındaki yeri ve kültürel önemi
- Anadolu'da zeytin ve zeytinyağı tarihine dair güncel yaklaşımlar
- Zeytin ağacının biyolojisi ve fizyolojisi
- İklim değişikliğinin zeytin tarımına etkileri
- Zeytin hastalıkları ve biyolojik mücadele yöntemleri
- Zeytinyağının insan sağlığına etkileri ve beslenmedeki rolü
- Osmanlı döneminden günümüze Gelibolu Yarımadası'ndaki zeytincilik pratikleri ve toplumsal etkileri
- Günümüzde zeytincilik bilgisi ve üretim tekniklerinin aktarımı
- Geleneksel ekolojik zeytin yetiştiriciliği bilgilerinin kuşaklar arası aktarımı ve korunmasının önemi

- İklim değişikliğine adaptasyon stratejileri ve yerel üreticilerin bu süreçte desteklenmesi

Çalıştay, bu geniş perspektif içinde hem bilimsel sunumlar hem de üreticilerle yapılacak interaktif oturumlarla desteklenecektir. Katılımcı üreticilere yönelik anket çalışmaları ve eğitim oturumları aracılığıyla, iklim değişikliğinin zeytin tarımına yönelik tehditlerini bertaraf edecek somut çözüm önerileri geliştirilecektir.

Sonuç olarak, çalıştay, Gelibolu Yarımadası'ndaki geleneksel zeytincilik bilgisini belgeleyerek ve güncel bilimsel yaklaşımlarla harmanlayarak, bölgenin kültürel ve ekolojik mirasının korunmasına ve zeytin yetiştiriciliğinin geleceğe taşınmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Ayrıca, elde edilecek veriler ve öneriler, yalnızca bölge özelinde değil, Akdeniz havzasının geneli için de iklim değişikliğine dirençli, sürdürülebilir tarım modellerinin geliştirilmesi açısından örnek teşkil edecektir.

2.Yaygın Etkisi

Bu çalıştay, Gelibolu Yarımadası'ndaki geleneksel zeytin yetiştiriciliği bilgisini sistematik biçimde kayıt altına alarak, bölgenin kültürel ve tarımsal mirasının korunmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Çalıştayın 100 zeytin üreticisinin katılımıyla gerçekleştirilmesi planlanmakta olup, bu etkinlik aracılığıyla sürdürülebilir tarım uygulamalarının ve iklim değişikliğine uyum stratejilerinin yerel ölçekte yaygınlaştırılması öngörülmektedir.

Çalıştayın yaygın etkisi, yerel üreticilerin iklim değişikliğine karşı dirençli üretim modelleri geliştirme kapasitelerini artırarak, bölgedeki tarımsal üretimde çevresel ve ekonomik sürdürülebilirliği güçlendirmesine katkı sağlayacaktır. Katılımcı üreticilerin çalıştayda edindikleri bilgi ve becerileri, kendi üretim alanlarına ve topluluklarına taşıyarak, geleneksel bilgilerin korunması ve modern tarım teknikleriyle bütünleştirilmesi sürecinde aktif rol almaları beklenmektedir. Bu durum, yerel ölçekten başlayarak bölgesel ve ulusal düzeyde sürdürülebilir tarım uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik önemli bir adım olacaktır.

Ayrıca, çalıştay süresince oluşturulacak ve zeytin üreticileri ile uzmanlar arasında bilgi paylaşımını teşvik edecek veritabanı ve rehber kitap, sektörde kalıcı bir kaynak oluşturacak ve tarımsal üretimle ilgili paydaşlar için örnek bir referans niteliği taşıyacaktır. Böylelikle, yalnızca Gelibolu Yarımadası'nda değil, Akdeniz havzası gibi benzer agro-ekolojik koşullara sahip diğer bölgelerde de uygulanabilir, iklim değişikliğine uyumlu ve ekolojik hassasiyeti yüksek üretim modellerinin geliştirilmesine öncülük edecektir.

Sonuç olarak, bu çalıştayın çıktılarının ve deneyim paylaşımının, geleneksel bilginin korunması, tarımsal üretimde çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması, üreticiler arası dayanışma ve işbirliğinin güçlenmesi gibi alanlarda yaygın ve uzun soluklu etki yaratması beklenmektedir. Çalıştayın sağladığı bilimsel, sosyal ve kültürel kazanımlar, hem yerel topluluklar hem de Türkiye genelinde iklim değişikliğine uyum odaklı tarım politikalarının geliştirilmesine katkıda bulunacaktır.

3. Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. R. Cüneyt ERENOĞLU

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektör

Prof. Dr. Yeşim BÜYÜKATEŞ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Fakültesi, Temel Bilimler Bölümü, Çanakkale Uygulama Bilimler Fakültesi Dekan V.

Doç. Dr. Mine ÇARDAK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Çanakkale Uygulamalı Bilimler Fakültesi Doğal Kaynaklar Yönetimi ABD Bşk.

Doç. Dr. Oğuz DİKER

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Çanakkale Uygulamalı Bilimler Fakültesi Müzecilik Bölümü, Kültürel Miras Yönetimi ABD Bşk.

Burcu GÜLHAN EROL

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Bilimleri Kültürel Miras ABD

İyi Bak Derneği Kurucusu

Prof. Dr. Asu AKSOY

Bilgi Üniversitesi, Kültür Yönetimi Bölümü,

Kültür Politikaları ve Yönetimi Araştırma Merkezi Müdürü

Prof. Dr. Mücahit TAHA ÖZKAYA

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü

Prof. Dr. İdil IŞIK

Bahçeşehir Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Psikoloji Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Gülay Uğur GÖKSEL

Bilgi Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Didem HEKİMOĞLU TUNÇ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Çanakkale Uygulamalı Bilimler Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü

4. Bilim Kurulu

Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe Ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Coğrafya Eğitim

Prof. Dr. Yonca YÜCEER

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü

Prof. Dr. Melih Kemal TAŞKIN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen Fakültesi, Moleküler Biyoloji Bölümü

Prof. Dr. Murat ŞEKER

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri, Meyve Yetiştirme Ve Islahı

Prof. Dr. Sine ÖZMEN TOGAY

Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Gıda Mühendisliği Bölümü

Prof. Dr. Vedat ÇALIŞKAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Çanakkale Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Müzecilik Bölümü

Doç.Dr. Arda AKÇAL

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali GÜNDOĞDU

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÇOBİLTUM) Mdr Yrdmcısı